Monitoring EU

OBSAH

Aktuality z EU

Zprávy z evropských institucí

Zprávy z činnosti Zastoupení regionu

Kalendář

Aktuality z EU

Německo se během svého šestiměsíčního předsednictví v Evropské unii, které začne 1. července, zaměří na **boj s koronavirem** a na **sociální a ekonomické dopady současné pandemie**. Dle německé kancléřky Angely Merkelové bude předsednictví také podporovat myšlenku fungující evropské zdravotní péče pro všechny členské země a rovněž daň z finančních transakcí, minimální daňové sazby a bude klást důraz na otázku životního prostředí včetně společného systému obchodování s emisními povolenkami pro lodě a letadla. O konkrétnější agendě předsednictví by měla německá vláda diskutovat na svém speciálním zasedání příští týden ve středu.

Chorvatsko je připraveno **otevřít hranice pro občany** některých zemí Evropské unie, kteří zde budou chtít trávit letní dovolenou. Prohlásil to ve čtvrtek premiér Andrej Plenkovič, který na toto téma vede jednání s představiteli unijních zemí, včetně českého premiéra Andreje Babiše. Dle slov Plenkoviče není otevření hranic pouze přáním Chorvatska, ale také dalších států, které o to **výslovně projevily zájem**. Konkrétně zmínil například Slovinsko, jehož občané vlastní na chorvatském pobřeží Jadranu množství letních sídel. Zákaz cestování v důsledku pandemie COVID-19 výrazně dopadá na chorvatský sektor turistického ruchu, který tvoří zhruba 20 procent HDP země. Dle portálu Telegram.hr zvažuje chorvatské ministerstvo cestovního ruchu realizaci návrhu české Asociace cestovních kanceláří (ACK), který by zahrnoval vytvoření pozemních či leteckých **„turistických koridorů“**, po kterých by do země mohli přicestovat turisté vybavení potvrzením, že nejsou nakaženi koronavirem, čímž by se zároveň vyhnuli nutnosti trávit po příjezdu čas v karanténě. Důležitá také budou jednání se Slovinskem, jelikož právě Slovinsko hraje klíčovou roli tranzitního státu pro české a další občany při cestách do Chorvatska. Důležité slovo při rozhodování o podmínkách turistických cest by však měli mít ve všech zemích epidemiologové.

Odkládaná námořní mise EU s úkolem **dohlédnout na zbraňové embargo vůči Libyi** má v následujících dnech **konečně začít fungovat**. Vůdce Libyjské národní armády Chalífa Haftar v pondělí odstoupil od dohody s OSN z roku 2015, čímž snížil šance na diplomatické řešení konfliktu v zemi. Nová námořní **operace IRINI** byla Evropskou unií oficiálně spuštěna začátkem dubna, nebylo však stanoveno, které země se na ní budou podílet. Operace měla přímo navázat na operaci Sophia ukončenou 31. března, která měla od roku 2015 za úkol potlačovat aktivity pašeráků ve Středozemním moři v průběhu migrační krize. Téměř o měsíc se však nová mise zdržela kvůli neshodám mezi Itálií a Řeckem o to, kdo má převzít velení, a stížnostem Rakouska a Maďarska, že se defacto jedná o vytvoření flotily pro záchranu migrantů a jejich převoz přes moře do Evropy.

Čeští zemědělci budou moci letos kvůli koronavirové krizi podat **tzv. jednotnou žádost** o evropské dotace **do 15. června**, tedy o měsíc později než za běžných okolností. Změnu nařízení v pondělí schválila vláda. Každoročně se prostřednictvím těchto plateb proplatí více než 30 miliard korun, jde tedy o největší sumu v rámci dotací. Možnost prodloužit příjem žádostí **povolila Evropská komise všem unijním zemím**. Dle Státního zemědělského intervenčního fondu, který výplatu dotací administruje, je možné podat žádosti až do 10. července, po řádném termínu se však budou dotace krátit o procento za každý pracovní den.

Evropská komise chystá pravidla, podle kterých by měly aerolinky **upravit letové podmínky** v době bezprostředně po uvolnění koronavirových opatření. Patřit by mezi ně mohlo povinné nošení roušek, pravidelná dezinfekce letadel či dodržování určité vzdálenosti mezi cestujícími. Konkrétně proti možnosti, že by část sedadel zůstala povinně neobsazená, však protestují některé letecké společnosti, které kvůli pandemii očekávají už tak zásadní propad tržeb. Komise aktuálně na pravidlech pracuje, **představit by je chtěla do poloviny května**. Jak dlouho je poté budou muset letecké společnosti dodržovat, zatím není jasné, dle komisařky pro dopravu Adiny Valeanové je však možné, že přísnější zásady budou nezbytné až do doby, než bude dostupná vakcína.

Evropská komise **navrhla uvolnit některá účetní pravidla pro banky**, aby mohly snáze poskytovat úvěry firmám i domácnostem ekonomicky zasaženým koronavirem. Úlevy se týkají především některých požadavků přijatých v reakci na finanční krizi z konce minulého století, které mají bránit nezdravému růstu zadlužení bank. Jedná se však o úpravy dočasné, které budou platit pouze po dobu aktuální krize. Jednou z navržených úprav je odložení platnosti pravidla o výpočtu poměru vlastního kapitálu na celkových aktivech. Ten je součástí globálních pravidel zvaných Basilej III, která EU, stejně jako USA či asijské země, začala zavádět v reakci na krizi z let 2007–2009. Komise dále navrhla vstřícnější přístup k posuzování veřejných záruk za úvěry, což by mělo pomoci zvláště malým a středním podnikům. Dalším opatřením je zmírnění požadavků na rezervy, které si banky musí nechávat pro půjčky podnikům, u nichž hrozí insolvence. Balíček nyní musí schválit členské státy a Evropský parlament. V rámci rychlé pomoci ekonomikám by tak mělo být učiněno nejpozději do června.

Evropská komise bude podporovat členské státy při pokusech o řešení dopadů koronaviru na **odvětví cestovního ruchu**. Ministři EU tento týden projednali dopady pandemie na toto odvětví a jak tyto dopady zmírnit. **Některá opatření již byla přijata, ačkoli před letní sezónou bude zapotřebí více.** Komise zvažuje protokoly, které umožní **bezpečný provoz turistických zařízení v celé EU.** Ministři vyjádřili podporu dalším opatřením, která budou vyžadovat bezprecedentní finanční prostředky.

Evropská komise ve čtvrtek zahájila nové **řízení s Polskem** kvůli zákonu, který umožňuje **trestat soudce stavějící se proti kontroverzní justiční reformě**. Zároveň dal Brusel polské vládě dva měsíce na reakci. Pokud Varšava námitkám nevyhoví, může EK podat stejně jako v předchozích případech žalobu k Soudnímu dvoru EU. Komise dlouhodobě vede s Polskem řízení kvůli dalším částem soudní reformy. Výše zmíněný zákon je další součástí reformy kritizované polskou opozicí jako snaha vlády získat kontrolu nad soudy. Soud EU v rámci sporu Bruselu s Varšavou už začátkem dubna nařídil Polsku pozastavit platnost zákona o disciplinární komoře nejvyššího soudu. Už v loňském roce zase soudci v Lucemburku dospěli k závěru, že jiný zákon snižující důchodový věk soudců je v rozporu s unijním právem. Stejně zhodnotili i normu, která umožňuje polské vládě zasahovat do složení nejvyššího soudu. Dle polské vlády je organizace justice výhradně v rukou jednotlivých členských států, po verdiktu unijního soudu již však několik částí kritizovaných zákonů pozměnila.

Fond pro oživení evropských ekonomik postižených koronavirem by měl být **k dispozici začátkem příštího roku** společně s příštím sedmiletým rozpočtem EU. Shodla se na tom Evropská komise, která chce návrh rozpočtu i samotného záchranného fondu předložit v příštích týdnech. Po co nejrychlejší pomoci z unijní kasy volají zejména nejvíce zasažené jihoevropské státy, jako je Itálie či Španělsko, které se s vysokou zadlužeností či nezaměstnaností potýkaly již před pandemií. Členské země by navrhovanou pomoc měly dostávat ve formě půjček, přímých grantů a finančních záruk, které by měly být v celkovém rámci plánu obnovy vyvážené. Političtí vůdci teď budou mít na posouzení nového návrhu, který bude navíc počítat s dočasným zvýšením finančních příspěvků členských zemí, jen několik měsíců. Na podzim jej totiž musí poslat ke schválení také Evropskému parlamentu.

Dle upraveného návrhu zprávy výboru Evropského parlamentu pro rozpočtovou kontrolu, jehož členové v únoru podnikli **kontrolní misi v Česku**, by premiér Andrej Babiš měl odstoupit z funkce nebo přestat přes firmy spojené s holdingem Agrofert inkasovat peníze z evropského rozpočtu, pokud se prokáže střet jeho zájmů. Poslanci v dokumentu rovněž vyzvali Evropskou komisi, aby neumožnila vyplácení jakýchkoliv dotací Agrofertu, dokud nebude otázka možného Babišova střetu zájmů vyřešena. Návrh zprávy europoslanců bude výbor projednávat na plánovaném zasedání 7. května. Doporučení výboru jsou pro Komisi nezávazná, mohou se však odrazit v příslušném usnesení Parlamentu.

Zprávy z činnosti Zastoupení regionu

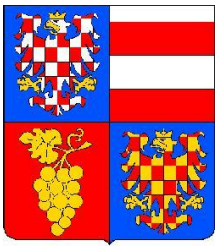

Ve středu 29. dubna se Zastoupení zúčastnilo **webináře ke klimatické neutralitě v rámci programu Horizont Evropa**. Hlavním tématem byl rozvoj partnerství Řízení městských přechodů (DUT). Tento projekt je v Evropě ojedinělý a má nabízet regionální benefity, rozvoj v oblasti vědy a výzkumu, digitální inovace nebo zlepšení městské zástavby.

Ve čtvrtek 30. dubna se pak Zastoupení zúčastnilo webináře s názvem **Jak mohou digitální inovační centra pomoci přechodu na inteligentní města?** Cílem tohoto webináře bylo spojit digitální inovační centra (DIH) a také města o obce, aby sdílely osvědčené postupy, které pomáhají městům rozvíjet jejich digitální strategie.

Kvůli aktuální situaci kolem šíření nového typu koronaviru bylo dočasně omezeno pořádání konferencí a dalších akcí. Zastoupení se tedy žádných akcí v tomto týdnu prezenčně neúčastnilo.

Kalendář

Květen **5**

Konference předsedů

Květen **7**

Výbor pro rozpočtovou kontrolu (vzdálená účast)

Vybrané akce Zastoupení:

6. květen Webinář: financování přechodu na zelenou ekonomiku

Zdroje využívané pro Monitoring EU:

www.euroskop.cz; www.euractiv.cz/com; www.ihned.cz; https://ec.europa.eu/czech-republic/, http://www.europarl.europa.eu/portal/cs